

Lüzum Şartları (Bağlayıcılık Şartları): Akdin, tarafları bağlayıcı hâle gelmesi için bulunması gereken şartlara *"lüzum şartları"* denir. Lüzum *(bağlayıcılık)* şartları bulunmadığı zaman ilgili tarafın akdi feshetme hak ve yetkisi vardır. Evlilik akdi, lazım (bağlayıcı) bir akittir ve yapıldıktan sonra tek taraflı olarak bozulamaz. Ancak bazı durumlarda nikâh akdi bağlayıcı olmaz.

Lüzum şartları genellikle tam ehliyete sahip kızın evlenmesinde velinin onayının alınması ile ilgili durumlarda geçerlidir. Hanefîlerin dışındakiler, tam ehliyetli de olsa kıza bizzat akit yapma hakkı tanımadıkları için velinin itirazını gerektirecek bir durum da söz konusu değildir. Hanefîler ise tam ehliyetli kıza bizzat evlilik akdi yapma hakkı tanıdıkları için denkliğin bulunmaması veya kızın mihrinin emsalinden az olmaması gibi durumlarda kızın aleyhine söz konusu olabilecek zararları, veliye itiraz hakkı vererek telafi yoluna gitmişlerdir.

Buna göre Hanefîlerde, evlenme ehliyetine sahip olan bir kızın, velisinin izni ve rızası olmadan dengi olmayan birisi (kefâet) ile evlenmesi veya mehrinin emsal mehirden az olması hâlinde bu evliliğe velisinin itiraz hakkı vardır. Veli izin vermedikçe kızın yapmış olduğu böyle bir akit bağlayıcı değildir.

2.4. Evlenme Engelleri

Sürekli evlenme engelleri: Taraflar arasında evliliği ebedî olarak engelleyen durumlardır. Bunlar; *kan bağı, sıhriyet (evlilik) bağı* ve *süt emme sebebiyle* haram olanlar şeklinde üçe ayrılır:

Nitekim konuyla ilgili: "**Size şunlarla evlenmek haram kılındı: Analarınız, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeş kızları, kız kardeş kızları, sizi emziren süt anneleriniz, süt kız kardeşleriniz, karılarınızın anneleri, kendileriyle zifafa girdiğiniz karılarınızdan olup evlerinizde bulunan üvey kızlarınız, -eğer anneleri ile zifafa girmemişseniz onlarla evlenmenizde size bir günah yoktur- öz oğullarınızın karıları, iki kız kardeşi (nikah altında) bir araya getirmeniz. Ancak geçenler (önceden yapılan bu tür evlilikler) başka. Şüphesiz Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir.**"[26] *"Kan hısımlığından (nesep yoluyla) haram olanlar, süt hısımlığından dolayı da haram olurlar."*[27] gibi ayet ve hadisler, süt emzirmenin ve emmenin İslam'da bir evlenme engeli oluşturduğunu ifade etmektedir.

1. Kan bağı sebebiyle haram olanlar;

Usûl*:* Anne, baba, nine, dede.

Fürû*:* Oğul, kız ve bunların çocukları.

Ana-babanın fürû'u ve bunların çocukları: Kardeşler ve kardeş çocukları (yeğenler)

Dede-ninenin fürû'u: Amca, hala, dayı, teyze. Bunların çocukları ikinci derecede oldukları için evlenme engeline girmezler.

26 Nisa suresi, 23. ayet.
27 Buhari, "Nikâh", 20. Ayrıca bk. Yaman, *Aile Hukuku*, 34.